

саме таким її складовим, як наявність альтруїстичних позицій, високий рівень мотивації до професії, готовність до співпраці та спрямованість на позитивний результат, що й забезпечує успіх у роботі.

Отже, одночасно з наданням студентам необхідних знань та розвитку їх професійних навичок, значну увагу треба приділяти розвитку особистісного компонента, який найчастіше є основною причиною багатьох труднощів у формуванні психологічної готовності студентів-психологів до професійної діяльності.

Асанова Ф. Б.
КІПУ

ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Інтеграція в світову спільноту й процес побудови відкритого демократичного суспільства ставлять перед системою освіти України нову мету – виховання людей, які володіють загальнопланетарним мисленням, тобто здатних розглядати себе не лише як представників національної культури, але і як громадян світу, які сприймають себе суб'єктами діалогу культур і усвідомлюють свою роль, значущість, відповідальність у глобальних загальнолюдських процесах. Ця проблема стосується, насамперед, підготовки педагогічних кадрів, які за родом своєї професійної діяльності, самі повинні вміти виступати суб'єктами діалогу культур, володіти високим рівнем сформованості полікультурної компетентності. Остання визначена науковцями як інтеграційна якість особистості майбутнього фахівця, що формується під час навчання у ВНЗ, включає систему полікультурних знань, умінь, навичок, інтересів, потреб, мотивів, цінностей, полікультурних якостей, досвіду, соціальних норм і правил поведінки, необхідних для повсякденного життя і діяльності в полікультурному суспільстві. Полікультурна компетентність реалізовується в здатності розв'язувати завдання професійної діяльності на основі позитивної взаємодії з представниками різних культур (національностей, рас, вірувань, соціальних груп тощо).

Формування полікультурної компетентності як одного з основних компонентів професійної підготовки майбутніх учителів найефективніше в контексті полікультурної освіти – процесу, що полягає в створенні умов для формування в особистості світоглядної установки на конструктивну співпрацю шляхом залучення до етнічної, української і світової культур. Полікультурна освіта складає інтеграційну частину загальної освіти і орієнтована на формування індивіда, який готовий до активної творчої діяльності в полікультурному багатонаціональному середовищі, що розвивається. При цьому індивід зберігає свою соціально-культурну ідентичність, прагне до розуміння інших культур, поважає інші культурно-етнічні спільноти, вміє жити в мирі і злагоді з представниками різних національностей, рас, вірувань.

Зміст полікультурної освіти орієнтований на створення умов для

соціально-культурної ідентифікації особистості, що визначає її статус при участі в міжкультурному діалозі і забезпечує її первинним досвідом вивчення культури; на формування уявлень про культурно-етнічне різноманіття світу як у просторі, так і в часі; на виховання терпимості і пошани права кожного народу зберігати свою культурну самобутність; на оснащення студентів понятійним апаратом, що забезпечує можливість якнайповнішого опису полікультурного середовища; на навчання студентів технологіям реконструкції цінностей культурних спільнот, що беруть участь у діалозі. Це є першим кроком до розуміння мотивів, установок і упереджень учасників діалогу культур.

Специфіка методів полікультурної освіти визначається діалоговим характером функціонування й розвитку культури, рівнем етнокультурної ідентифікації студента, рівнем знань студентів про полікультурне середовище, їхньою емоційною та поведінковою культурою, що вимагає використання інтерактивних методів: діалог, бесіда, дискусія, ролеві ігри та ін. Полікультурна освіта сприяє зниженню соціальної напруженості в суспільстві, формує індивіда, готового до міжкультурного діалогу, розширює можливості освоєння полікультурного простору і створює умови розвитку особистості.

Розв'язання цієї проблеми передбачає пошук шляхів забезпечення нового змісту освіти, здатної створити учасникам освітнього процесу умови для розвитку соціальної стійкості за допомогою формування системи соціальних цінностей. Оновлення змісту освіти передбачає реалізацію сукупності принципів, здатних відобразити основні перетворення культурної епохи, що народжується, суть яких полягає в тому, що на перший план виходять ідеї розуміння чужої точки зору, діалогу, співпраці, сумісної дії, творчого підходу до ситуації, пошана особи та її прав тощо. Визначення шляхів і принципів полікультурної освіти є напрямками наших подальших наукових пошуків.

Асєєва І.В.
НТУ «ХП»

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується пошуками нового в теорії та практиці навчання і виховання. Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес, безперечно, є одним з основних критеріїв ефективності діяльності вищих навчальних закладів. Але, аналіз теоретичних публікацій та передового педагогічного досвіду свідчить про те, що в цьому є проблема і вона не настільки проста, як це здається на перший погляд. Проблема підвищення вимог до професійної підготовки сучасного викладача є пріоритетною в усьому світі.

Сучасне суспільство зацікавлене в особистостях, здатних самостійно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися до змінних умов життя. За всіх